

5. cezročná nedeľa (Jób 7, 1-4. 6-7)

ŽIVOT JE TVRDÝ BOJ

Intuitívne cítime, že cieľom života je šťastie. Zrejme z tohto predpokladu vychádzal aj jeden mysliteľ, keď napísal: „Je lepšie nenarodiť sa, než trpieť“. No každodenná skutočnosť nás predsa len presviedča, že údelom človeka tu na zemi je tiež trpieť. Duchom Svätým inšpirovaná starozákonná Kniha Jób túto ľudskú skúsenosť potvrdzuje. Jób sa pýta: „Či nie je tvrdý boj život človeka na zemi?“ (7,1). A všetkými nasledujúcimi slovami potvrdzuje, že život človeka na zemi je ozajstný „tvrdý boj“, že ľudským údelom „sú mesiace plné sklamaní a noci plné strastí“. Áno, ľudský život je vystavený stálemu útoku najrozmanitejších bolestí, nemocí, námah a strát. A nad to všetko, je ľudský život krátky ako „dych“ a bez nádeje na naplnenie a uspokojenie všetkých túžob ľudského srdca.

Čo robiť s týmto tvrdým údelom človeka? Môžeme nejakým spôsobom premeniť jeho negatívnu stránku na stránku pozitívnu? Jób dúfal a veril Bohu nielen v dobe, keď sa mu darilo, keď bol zahrnutý šťastím, ale aj vtedy, keď musel znášať tie najhoršie skúšky, aké môže človek tu na zemi zažiť. Vieme, že stratil deti, majetok, zdravie. Vlastná manželka sa vysmievala z jeho viery, ktorá sa jej, za daných okolností, zdala ako prejav ľudskej naivity. Aj jeho priatelia boli proti nemu; pôvod žalostného stavu pripisovali jeho hriešnosti. Vo svojom utrpení bol úplne sám! Táto Jóbova skúsenosť je všeľudsky platná: v utrpení často všetko ľudské i všetci okolo nás sklamú! V utrpení – v tejto hraničnej situácii ľudského života – stojí človek osamotený pred svojím Bohom. Jedine na Neho sa vtedy človek môže spoľahnúť.

Svätý Ján Zlatoústý sa počas prenasledovania vo vyhnanstve vrátil k úvahám stoikov. Títo filozofovia chceli dokázať, aké užitočné sú utrpenia pre náš život. Všimli si, že väčšina našich bolestí nemá vonkajšiu príčinu, ale že ich spôsobujú naše názory. Ako sa to prejavuje prakticky? Príliš si niečo ceníme. Ak to stratíme, nariekame. Aby sme odstránili bolesť, stačí – podľa nich - zmeniť názor: naučiť sa nelipnúť na veciach. Tomuto umeniu sa naučíme práve vtedy, keď narážame na protivenstvá. Ako tieto názory uplatniť v našom kresťanskom živote? I Boh používa istú výchovnú tvrdosť voči svojím deťom vo svete, ktorý už nie je rajom. Niekedy nám aj nasilu odníme niečo pre nás vzácné. Mali by sme sa učiť preto tzv. indiferencii – t.j. netúžiť po ničom inom len po tom, čo mi Boh chce dať, alebo vziať. A k obidvojemu dokázať zaujať rovnaký vzťah. Spomeňme si na Jóba, ktorý keď sa dopyčoval, že mu lupiči a oheň zničili ovce i valachov, že mu víchrice zbúrala dom, ba že zahynuli pri tom aj jeho deti, povedal: „Boh dal, Boh vzal, nech je pochválené meno Pánovo“ (porov Jób 1,13-21).

Určite vrcholnou pohnútkou k tomu, ako premeniť onú „negatívnu“ stránku utrpenia na „pozitívnu“ je Kristov kríž. Tí teológovia, ktorí vidia v Kristovom kríži víťazstvo božskej spravodlivosti nad zlom, nám ponúkajú takýto prístup k bolesti a utrpeniu: Máme si uvedomovať, že všetky tresty, ktoré ukladá Boh na človeka v tomto živote, sú liečivé. Podobajú

sa ohňu, ktorý kedysi používali lekári na liečenie rán. Keď ideme k lekárovi, ďakujeme mu aj vtedy, keď k liečbe našej choroby použije bolestivú procedúru. O čo viac by sme mali byť vďační nebeskému lekárovi, keď On nás lieči z oveľa závažnejšej a pre našu spásu oveľa nebezpečnejšej choroby. Utrpenie samo o sebe je považované za trest za hriechy. Avšak v spojení s Kristom a jeho utrpením, sa aj naše utrpenie stáva očistnou a obrodzujúcou životnou silou.

Utrpenie je ľudským údelom. Na tejto zemi sa mu nevyhneme. To by sme si mali neustále pripomínať. A nielen sebe, ale všetkým na kom nám najviac záleží. Pekne o tom hovorí tiež tento jednoduchý príbeh. Jedno trojročné dieťa raz zúfalo plakalo a neprestajne ukazovalo na svoju nožičku. Operka, ktorá v tej domácnosti konala svoju službu, vzala chlapčeka za ruku, vyzula mu topánočku a našla v nej malý kamienok. „Ahá,“ vykrikla, „vidíš, toto ti tak ubližovalo; tenko kamienok. Vyhodíme ho preč a nožička ťa už nebude bolieť.“ Matka dieťaťa to všetko počula a rozhodne povedala operke: „Nina, okamžite mu obuj naspäť topánku, avšak aj s oným kamienkom! A myslím to úplne vážne. Rýchlo urob, čo ti hovorím!“ Operka, hoci nerozumela tomu, čo to má znamenať, urobila tak, ako jej bolo prikázané. Matka potom prešla na druhú stranu izby, otočila sa, kľakla si na zem, roztvorila náručie a s láskavým úsmevom povzbudzujúco volala na svoje dieťa: „Ty ma máš predsa tak veľmi rád. Pod’ do môjho náručia bez plaču, aj s kamienkom v topánke!“ – A ten malý prešiel celú izbu skutočne bez plakania, síce trochu krivkajúc, až sa napokon hodil do matkinho náručia. Tá mu niečo pritom šepkala do ucha; šepkala mu niečo, čomu on sotva vtedy rozumel, ale opakovala mu to aj potom neskôr, keď už bol veľký. Čo to bolo? Toto: „Vždy to musíš robiť, takto ako teraz. Chod’ svojou cestou bez ohľadu na prekážky a bolesti, ktoré budú v tvojom živote vždy prítomné. Pamätaj na slová svojej mamy: Do nebeského kráľovstva nepríde človek bez kamienka v topánke.“

Utrpeniu sa nevyhneme ani my. Je to náš údel. Prosme Boha, aby nás obdaroval pravou múdrosťou, že by sme vedeli, ako správne pristupovať k tejto bolestnej stránke nášho života, ktorá protirečí nášmu povolaniu ku šťastiu.